

003411

L

THE AUSTRALIAN
LITHUANIAN

1950

8

2177

Pirmasis Lietuviu Laikrastis Australijoje
Iseina kas dvi savaites

THE FIRST LITHUANIAN PERIODICAL IN AUSTRALIA

Š I A M E N U M E R Y J E:

Psl.

1. J. Cicėnas - NUTARIAU PASUKTI į AUSTRALIJĄ	1
2. MAŽOSIOS LIETUVOS VARGAI IR RUPESČIAI	5
3. Romualdas Marius - "AUSTRALIJOS LIETUVIO" BIBLIOGRAFIJA	10
4. V. Tupikas - ADELAIDĖS KULTŪRINIS GYVENIMAS IR MŪSŲ TAUTINIAI ŠOKIAI	13
5. Arija Folkmanaitė - TU (eil.)	16
6. ENGLISH SECTION	17
7. Ž I N I O S prasideda	25
8. R. Marius - PARAŠTĖJE	37
9. SKELBIMAI, PRANEŠIMAI, INFORMACIJOS	38

AUSTRALIJOS LIETUVIS redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Ats. redaktorius Jurgis Glušauskas. Leidejas - AUSTRALIJOS LIETUVIUI LEISTI B-vė ± Raštus redakcija taiso ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus. ± PRENUMERATA: metams 28 šil., pusei metų 14 šil., 3 mėn. 8 šil. Užsienin kaina ta pati. Atskiras numeris 1/4 ± SKELBIMAI: prekybiniai - 1 šil. už eilutę; neprekybiniai - 2 pensai už žodį. Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Viršelis ir vinjetės dail. Viktoro Simankevičiaus

A d r e s a s:

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., W. Hindmarsh, ADELAIDE, SA.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN, the first Lithuanian periodical in Australia, published every fortnight by AUSTRALIJOS LIETUVIS PUBLISHING Co. Authorised Jurgis Glušauskas.

A d d r e s s:

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., W. Hindmarsh, ADELAIDE, SA

australijos lietuvis

Firmasis lietuviu laikraštis Australijoje.

Išeina kas dvi savaites.

III metai + Adelaide, 1950 m. balandžio 17 d. + Nr.8(42)

Visiems mūsų Bičiuliams, sveikinusiems mus Velykų Švenčių proga, nuoširdžiai dėkojame.

LAIŠKAI IŠ AMERIKOS (I)

Mutariau pasukti į Australiją

Rašo J. CIEŅAS

Skaitau naujausį J. Aisčio eilėraštį "Mano gimtinė":
 Nenašūs šaltžemiai ir pustomi smėlynai,
 Molienos kietos, kaip pati buitįs,
 Mene pagimdėt, ilgėsio kaltaus mokintot
 Ir sielvartu nudažėte mintis...

Manau, tasia pat ir tau. kaip ir man: dar darbe kasdieniniame šiaip taip apsitrinki - apsibūni ir tas amžinas tremtinio nerimas lygu užminga ar neturi progos išsiveržti. Bet darbą baigus, tada nors pasiusk. Nusivilkai darbinį drabužį ir išėjai į orą, ir sustojai, lyg įbestas. Visi grįžta n a m o, o tu? Jau šešti metai mes iš savo sąvokų kasdieninių esame išbraukę žodį n a m o. Namo, Namo! - tai mūsų didysis siekinys, vizija. Tuo tarpu namų mes neturime ir negalime turėti; mūsų būtis, kaip čigono su vežimu, kurs rieda ir rieda, šlapdriba ar tvanka, naktį ir dieną...

Pas mane, sakysime, šiuo metu vakaras. Už lango pusnys. Radijas skelbia, kad susidūrė dvi srovės: viena nuo Andų kalnyno, o antroji iš Kanados prerijų. Nei vėtra, nei balzguna naktis ar širmas rytmetis, kai išėini duonos kasdieninės ieškoti, niekas negali nustelbti ilgėsio.

Jau Daukantas yra rašęs:

"Lietuviai namų savo niekadoms neužmiršo, negi kame kelia-vusys, vargusys ar viešpačių rūmuose linksminusys, visada namų savo ilgėjęs, todėl šandie dar sakoma: "savo namaitėje, kad ir smilgaitėje, arba noris ubagu būčiau, bet namų savo neužmirščiau, ką dainės pačios dar šandie testigavoja: "Oi, eisiu, eisiu, aš čia nebūsiu, čia ne mano nameliai, čia ne mano tėviškėlė..."

Ei, tu, varge-varge-vargeli mano, bebrisdami per Jaltos, Teherano ir Potsdamo konferencijų sukeltą purvą, seną dainą - "Leiskit į tėvynę" - iškeliam aikštėn, kaip kovos vėliavą ir giedam ją lygu Himną, čia pat po žodžių "vardan tos Lietuvos vienybė težydi."

Vakarų gailestingumas (taip skelbiama IRO konferencijose Ženevoje ir JTO humanitariniams reikalams komisijose) mus išblaškė po visą pasaulį. Naktis tebesupa pasaulį. Žmonės, kurie po tiekos nusivylimų dar naiviai tiki iš šunio gauti kaulą (atseit, iš Stalino taiką ir ramybę) mus norėtų nugrūsti skradžiai žemę, nurašyti iš viešumos, o mes gi, kaip ir buvę, tebesam politiniai emigrantai, nors pasikeitė šalys ir darbas kasdieninis.

Va, kur pagrindinis argumentas už tremtinių, nesvarbu, kur jie bebūtų, susiklausymą ir susižinojimą. Šis teigimas privalu dar taip paryškinti: - jei džiaugsmo krislelis, dalintinasi juo tarpusavy, ypač labiausia atokiausia būnančiu; jei liūdna, guostis su toliausia nublokštuoju.

Tai viena. O antra priežastis, kuri mano mintis šaukia į Australiją, tai pats "Australijos Lietuvis". Marga bus mūsų tremties spaudos istorija, bet ir anoje "AI" užims visų skirtingą vietą:

"... gimiau palapinėje, anglių kasyklose, dykumoje."

Bet toje "išpažintyje" pastebėta didelė tiesa:

"...daug idealistų suvažiavo į Australiją."

Kai, pargrižę tėvynen, sudėsime į brolių Partizanų žinią savo darbus ir žygius, man dedas, Australijos tremtinių grupė eis pirmoji. Tai joks liaupsinimas, nes tiesa juk pati savimi šviečia. Šandie išteks pastebėti bent tiek:

- kur susikūrė pirmasis Kultūros Fondo skyrius?

- kur, proporcingai imant, daugiausia išperkama lietuviškųjų knygų.

Australijoje atsidūrę tremtiniai, jau dabar aišku, toli pralenkė tremtinius D. Britanijoje, Kanadoje ir JAV. Tremtinys J. Sodaitis, išlipęs JAV žemeje, suorganizavo Liet. Spaudos Centrą "Gabiją". Didelio žygio emėsi.

Trumano žemeje prisiglaudę arti 20.000 tremtinių. Bet knyga, gimtoji lietuviškoji knyga, maža teturi paguodos.

Amerikoje prisiglaudę tremtiniai į savo didžiuosius nuopelnus tegali iškaityti šiuos žygius:

1. daug kur suorganizavo ar bando suorganizuoti šeštadienines lituanistikos mokyklas;

2. davė gražią pradžią lietuvių komunistų susirinkimams pikietuoti (paskutiniojo pikieto metu Clevelande Kremliaus pasamda A. Bimba buvo priverstas pabučiuoti Stalinui į ... "Naujienų" Nr 67 rašoma: "Korespondentui teko matyti, kad Bimba prieš Staliną kėlėsi nuo grindų. Jo lūpa buvo raudona, o rankoje jis laikė peilį. Ten pat buvusi policija greitai iš jo peilį atėmė...").

20.000 tremtinių Vokietijoje buvo lietuviškosios knygos ramstis, o čia gi? - duok Dieve, kad visa pakryptų geresnėn pusėn, nes dabartinė būklė yra gėdos žymė.

Kita proga teks plačiau apibūdinti įvairias JAV lietuvių gyvenimo sritis, šiandie tesustosime ties principine problema:

Kas mes: tremtiniai ar buv. tremtiniai?

Matyt, tai jau rimtas klausimas, jei netgi kalbininkas L. Dambra (kalbininkus esame pratę matyti užsivertusius grynai kalbos dalykais) "Drauge" dviem atvejais pasisakė už tremtinio tęstinumą. Jis, tarp kita ko, rašė:

"Mes "dipukai" galėtume šiuo metu vadintis buvusiais tremtiniais tik tuo atveju, jei būtume dabar jau nusistatę niekuomet į savo tėvynę nebegrižti, t.y., jei imtume save laikyti normaliais imigrantais, atvykusiais ieškoti geresnio uždarbio ar apskritai geresnių gyvenimo sąlygų."

"Nesivaržykime visur ir visada prisipažinti, kad į Ameriką atvykome ne dolerių suvilioti ir kad didi ir galinga ir turtinga Amerika niekuomet neatstos mums mažos ir neturtingos Lietuvos. Neatstos, nes ten mes palikom turta, neperkama doleriais ir auksu. Tegu žodis t r e m t i n i a i nuolat degina mūsų širdis tėvynės meilės ugnimi."

Šiuo metu JAV lietuvių spaudoje politiniam emigrantui apibūdinti vartojama 3 sąvokos: buv. tremtiniai (netgi patys tremtiniai savo organizaciją vadina buv. tremtinių draugija), naujakuriai ir naujieji ateiviai. Pvz., "Amerikoje" (tss... tremtinio dr. Šerkšno redaguojamoj) yra skyrius "Iš tremtinių gyvenimo", kur minima įvykiai iš tremtinių būties D. Britanijoje, Australijoje, Prancūzijoje ir kt. Anie broliai, redakcijos nuomone, tebėra tremtiniai, bet jų dalios ar nedalios broliai, prisiglaudę JAV, jau... buvę tremtiniai. Tokia sąvo-

=====
 kų maišalynė ne tik senųjų JAV lietuvių laikraščiuose, bet ir tremtinių "Lietuvių Kelyje". Politinių riktų įvelia ir VLIKas (neseniai įdetame pareiškime prof. J. Brazaitis irgi vartoja griozdą "buvę tremtiniai").

Man rodos (tai plačiau išreiškiau savaitraštyje "Vienybėje"), kad su šia negerove (sąvokų, o per tai ir pareigų supainiojimu) reikia kovoti. Teigiau ir teigiu, kad ir mūsų patys mažieji turėtų išmokti K. Bradūno teisingą eilėrašį "Tremtiniai"

Mūsų vardo ugnim neištrinti,
 Mes - ne sauja sausų pelenų.
 Mes - pėdos, teisybės įmintos,
 Epochon šėtono dienų.

Mes esam trimitas pavojaus.
 Skamba aidas pasaulio gale:
 Paskubėkit! Žmogėdros atjoja
 Sukrūvinta stepių žole.

Žveriažmogis gūžiasi puliti.
 Ir, kai šuoliui staiga išsities,
 Mes būsimė ašmenys durklo,
 Kur širdį laukinę pasieks.

Politinė emigracija - ne pramoga, bet kova, besąlyginė kova prieš akis teturint mūsų nepailstančios Lietuvos reikalus.

O dabar nusišypsokim.

Šimet neperijodinę lietuviškąją spaudą Amerikoje pradėjo Runcės Dandierino (Leonardo Žitkevičiaus) "Šilkai ir vilkai". Tai satyros. Iš širdies lauktina naujų L. Žitkevičiaus satyros ir humoro krislių. Baisios pastabos, kurią sutinkame Stepo Žobarsko "Mėnesienos sėjoje", būtent - "Visos teisės apsaugotos", pas Dandieriną nėra, taigi nesusilaikau nepasidalinęs bent su keliomis trumpomis ištraukomis:

Mes turim praeitį auksinę.
 Kas jos didybę išmatuos!
 Tik atvaduokit mums tėvynę -
 Sėdėsime sostuose aukštuos.

Negi dėvėti mums rudinę
 Arba nakvoti kur šiauduos.
 Verčiau negrižti į tėvynę,
 Jei aukso maišo mums neduos

("Auksiniai žmonės ir jų svajonės")

Plaukia srovės tolių toliais,
 Tik neplaukia nemunais.
 Mūsų žeme po maskoliais,
 Mes - po partijų skvermais ("Sparnai ir skvernai.)
 Malkos degdamos anglėja -
 Tai gerai, tai gerai.
 O lietuviai greit anglėja -
 Gal, sakysit, negerai?
 Dar lietuviškas liežuvis -
 Dar gerai, dar gerai.
 Bet jau angliškas lietuvis -
 Kažin-kas jau negerai ("Pavardės naujavardės")

Pirmąjį laišką baigiu linkėjimu: "Linksmų Velykų", o jei
 laiškas kelyje užtruks, tai "Prisiminkite Sekmines Tėvynėje."

Tremtis, JAV, 1950 m. kovo mėn.

Mažosios Lietuvos vargai ir rūpesčiai

Pradedant Danijos pasienio, baigiant Alpių papėdžių vietovėmis, iš visų Vokietijos kraštų kovo 16-19 d.d. suvažiavo Mažosios Lietuvos skyrių atstovai į savo suvažiavimą Schw.Gmündo stovykloje. Beveik pirmą kartą pamateme tremtyje gausiau susirinkusius jų veikėjus, mūsų buvusiuose suvažiavimuose dar nematytus veidus, išvogotus tremties vargų ir rūpesčių. Čia galėjai matyti lietuvininkus iš Klaipėdos, Šilutės, Pagėgių, Užpirdžių, Kintų, Saugų, Vanagų, Piktupėnų; sutiksi ir kopininką - Nidos ar Preilos žveją, o taip pat ir pietnemuniečių atstovus, kuriems niekada dar nebuvo lemta būti Lietuvos valstybės sudėtyje - nuo Tilžės, Isrutės, Ragainės ar Iabguvos. Iš 186 Mažosios Lietuvos skyrių buvo per 70 atstovų. Kiti negalėjo atvykti dėl tolimo kelio, išlaidų. Laukininkų, žvejų, sakytojų darbininkų ir buv. aukštų valdininkų tarpe buvo ir 10 moterų atstovių, taip pat Mažosios Lietuvos skyrių pirmininkių.

Beveik keturias dienas užtrukęs suvažiavimas turejo dvejopą charakterį: religinį ir visuomeniškai organizacinį. Maloniems skaitytojams patieksime iš jo tai, kas liečia antrąją dalį.

Suvažiavimą atidarė M.L.T. pirmininkas E. Simonaitis, į prezidiumą pakviesdamas sakytoją patriarchą Peteraitį, teisin. Pitkunigį, Trilių, Jurgaitienę, Naujoką, sekr. - Stanciūtę ir Macą. Išklausius sveikinimus (sveikino Lietuvos Evangelikų Baž-

nyčios vadovybė, LTB Schw.Gmündo komitetas, Lietuvių - Latvių Vienybė, Lietuvis, o kitą dieną J. Balčiūnas PLB ir VLIKO vardu), pradėtas pats suvažiavimo darbas, kurio tema buvo: "Kaip galime mes padėti".

Pasaulio Liuteronų Federacijos Pabėgėlių Tarnybos atstovas kunigas W. Lazareth pasveikino susirinkusius ir pareiškė, kad jų organizacija esanti pasiruošusi kiekvienu metu ateiti į pagalbą Vokietijoje pasilikusiems lietuviams liuteronams, steigdama prieglaudą, tuo tarpu pabaltiečiams, kurių pirmoji pradėdanti veikti š.m. gegužės 1-15 d. Berchtesgadene su 400 žmonių. Sąjunga taip pat numatanti išnuomoti keletą dvarų bei kareivinių, kur bandys steigti kooperatinius žemės ar amatų ūkius. - IRO greitai pranyks, bet mūsų organizacija liks ilgesnį laiką - ji bus Vokietijoje iki tol, kol bus reikalinga. Ji taip pat daranti energingus žygius, kad Vak. Vokietijos valdžia suteiktų pabaltiečiams tremtiniams plačią kultūrinę autonomiją vokiečių ūkyje. Prie DP vėliau galėsią prisijungti ir neturintieji šių teisių tremtiniai.

E. Simonaitis kalbėjo tema - Bėdos ir rūpesčiai M. Lietuvos lietuvių tremtyje. Jis nurodė, kad nors prieš pasaulį mes turime vieną nedalomą Lietuvą, vis dėlto mažlietuvių reikalai ir tėvynėje, ir čia esą kiek skirtingi: vienus globojanti IRO ir kitos or-jos, kitų (mažlietuvių) gi ne. Vieni turi savo mokymus, kiti germanizuojami. Dėliai nelygaus traktavimo atsiranda kai kur net antipatijų tarp vienu ir kitų. Ir didlietuvių institucijos ne visada teikusios reikalingą respektą Mažosios Lietuvos tremtiniams, neišleisdamos Maž. Lietuvos atstovo į vadovaujančią organizaciją. Nežiūrint to, nesą ko pyktis tarp brolių vienoje lietuviškoje šeimoje, ir mažlietuviai nejaučia kokios nors neapykantos didlietuviams. Tarpusavio mažlietuvių santykiai esą labai geri. Vis daugiau jų susiprantą ir apsisprendžią tautiškai, net ir tie, kurie Lietuvos Nepriklausomybės laikais palaikę vokiečių pusę. Klaipėdos krašto vokiečiai betgi stengiasi patraukti mažlietuvius tremtinius į savo pusę. - Mes nenorime dar kartą pakliūti po Fremdherrschaftu, bent jau ne savo noru! Vis tiek, ar tas jungas bus vokiškas ar bolševikiškas ir lietuviai nesidės į vokietininkų jiems peršamus "Landmannschaften", nes mūsų tikslas - grįžti į Nepriklausomą jungtinę Lietuvą, sudarytą iš Didžiosios ir Mažosios Lietuvos - pareiškė baigdamas p. Simonaitis.

Spaudos reikalu išsitarė p. Puskepalaitis. Jis ir kai kurie kiti kalbėtojai nurodė, kad dabartinė lietuviškoji spauda, leidžiama Vokietijoje ar Amerikoje, jokia būdu negali patenkinti

mažlietuvių vien jau dėlto, kad jie nemoką lietuvių literatūriškos kalbos ir dažnai nėra įpratę netgi į lotyniškus rašmenis. Štai kodėl pats gyvenimas verčiaus leisti savo laikraštį. M.L.T. ir nutarusi atgaivinti Tilžeje ir vėliau Klaipėdoje leistą "Keleivį", kurio pirmam numeriui medžiaga esanti paruošta, tik vis dar trūksta lėšų. Suvažiavimo dalyviai vieningai pasisakė už tokio laikraščio išleidimą ir čia pat sumetė pradžiai aukų. - Turėdami savo spaudos organą, mes išliksime gyvi ir šioj didelėj vokiečių jūroj, kaip likome gyvi per 700 vergijos metų, - pareiškė suvažiavimui pirmininkavęs p. Pitkunigis.

M.L.T. narys p. Subaitis pranešė apie medžiaginius mažlietuvių reikalus. O jie esą labai blogi. Mažlietuviai gyveną taip vargingai, kad iš jų jokiū būdu negalima esą reikalauti mokesčių. Dauguma jų bedarbiai ir gyveną iš vokiečių skiriamų labai menkų pašalpų jų vargšams. - Mūsų būklė visą laiką buvo ir yra blogesnė, kaip UNRRA, IRO ar BALFo šelpiamų brolių. Tiesa, gal didlietuviams nebuvę lengva pasidalyti šiomis pašalpomis su mažlietuviiais, nes išalkęs žmogus, gavęs lėkštelę sriubos, vargiai tegalīs keletą šaukštų atpilti dar vargin - gesniam už save. Tiesa, buvę gauta šiek tiek drabužių iš BALF per Lietuvos Raudonąjį Kryžių. Nors ši šalpos dalelė tebuvusi mažas lašelīs ant degančios plytos, vis dėlto ji padariusi didelį moralinį perversmą mažlietuvių širdyse, kurie ėmę daugiau pasitikėti savo broliais iš Didžiosios Lietuvos ir netgi jais didžiūotis prieš vokiečius. Tas padėję ir skyrių bei narių augimui. Jeigu seniau tebuvę 40 skyrių su 600 narių, tai dabar jų skaičius pakilęs iki 180 skyrių su 12.000 narių. Šia proga L.R. Kryžiaus atstovas p. Makauskas patikino, kad dabar, dideliām lietuvių skaičiui emigravus į užjūrius, ir BALF per LRK galėsias daugiau ir efektyviau paremti Mažosios Lietuvos brolius ir seses.

Mažlietuvių juridinės padėties reikalu kalbėjo PLB Vokietijos krašto valdybos pirmininkas p. Balčiūnas, vice-pirm. adv. Šlepetys ir dr. E. Noakas. Iš šių pranešimų suvažiavimo dalyviai sužinojo, kad nors mūsų vykdomieji veiksniai ir daug darą šiuo reikalu, praktiškai nedaug teatsiekta dėl ne nuo jų pareinančių dažniausia politinio pobūdžio aplinkybių. Ir šiuo metu, esą, daroma viskas, kad Mažosios Lietuvos žmonės būtų sulyginti, gautų DP statusą ir emigracijos teisę. Kas 1946 m. buvo užsukta, kai kas pradeda reikštis tik dabar, nes šio darbo procedūra esanti labai lėta. Ypač sunki esanti pietnemuniečių būklė, nes jie, kaip nebuvę Lietuvos piliečiai anks-

čiau, sunkiai tegali būti pripažinti tokiais dabar.

Nusiskunde savo sunkia teisine būkle ir mažlietuviai: Kai mes nueiname į IRO pagalbos prašyti - mums atsako negali nieko padėti, nes mes esą vokiečiai. Kai tos pagalbos prašome pas vokiečius - jie nieko nenori mums duoti, nes mes esą lietuviai. Gi lietuviais mūsų nenori pripažinti gana dažnai ir patys didlietuviai... - nusiskunde vienas laukininkas.

PLB pirmininkas p. Balčiūnas patikino mažlietuvius, kad Amerikos Lietuvių Taryba ir mūsų vadovaujantieji veiksniai daro ir darys jų reikalu viską, kas tik bus įmanoma. Tačiau, iš viso, mažlietuvių teisių prilyginimas kitiems lietuviams dar nėra atsiektas. Ir Klaipėdiėtis teisininkas Dr. M. Kavolis savo pranešime teisingai pažymėjo, kad "savo teises mes tegalime rasti šventraštyje, gi linksmesnės dalies bent tuo tarpu nesimato."

Emigracijos reikalais kalbėjo Kun. Trakis. Praktiškai mažlietuviai, neturėdami DP teisių, niekur negali išemigruoti. Tiesa, jiems bandą padėti kai kurios Lietuvos vokiečių įstaigos, žinoma, tam tikrais sumetimais. Kanadoje gyvenantieji kai kurie Pabaltijo vokiečiai baronai čia kiek jiems patarnauja, norėdami gauti pigios darbo jėgos.

Mažlietuvių jaunimo reikalu kalbėjo Anas Lymantas. Jis nurodė į seną Prūsų lietuvių praeitį ir jų nuolatinę troškimą turėti mokslo įstaigas gimtąja kalba. Pirmieji lietuviai mokytojai čia buvę amatininkai, siuvėjai, o kai kur ir kailiadirbiai. Esą žinomi faktai, kad tokiose mokyklose oras buvęs toks nepakenčiamas, kad apalpdavę net mokyklų revizoriai... Mokyklų reikalu lietuviai siuntinėdavę gausias delegacijas kaizeriams su tūkstančiais parašų, kurios sugriaudindavę juos netgi iki ašarų. Šiandieninė tremties lietuvių būklė esanti apverktina, nes jie be atodairos atiduoti vokiečiams. Siūlo steigti sekmadines mokyklas, kurių apie 10 jau sėkmingai veikia, stengtis gauti lietuviškų laikraščių, knygų. Kur galima, reikia lankyti lietuviškas mokyklas, nors ir čia buvę atsitikimų, kad mažlietuvių vaikai ne visur į jas buvę priimami.

Švietimo Valdybos pirmininkas p. P. Pauliukonis nurodė reikalą apsaugoti lietuviškumą šeimoje, steigti mokytojų - korespondentų instituciją.

Kun. Trakis pranešime "Pagalba iš bažnyčios" nurodė, girdi, esą buvę kai kurių nesusipratimų su didlietuviiais ir dėl skirtingo tikėjimo. Kai kuriose vietose katalikų dvasininkai gadinę santykius ir stengdamiesi įkalbėti lietuvius liuteronis persikrikštyti. Vis dėlto lietuvių liuteronių bažnyčia nežuvusi

ir sustiprėjusi. Ir dabar ji jau nustačiusi planą, pagal kurį pasiliks Vokietijoje 5 lietuviai kunigai, kurie teiksia vispusišką pagalbą. Ateityje galima būsią jų skaičių padidinti. Čia daug padeda Amerikos liuteronų misijos ir patys vokiečiai. Iš viso, vakariečiai vokiečiai nesą lietuvių atžvilgiu tokie agresyvūs, kaip prūsai. Visur jie maloniai paveda savo bažnyčias pamaldoms ir netgi didžiuojasi, kad pirmą kartą jose suskambejęs Dievo žodis lietuviškai. Pagalba iš bažnyčios būsianti dvasiška, o su ja eisianti kultūrinė ir materialinė. - Bažnyčia padėsianti organizuoti ir mokyklas, nes Dievo žodis, pagal Liuterį, turiš būti skelbiamas tik gimtąja kalba.

Suvažiavimas priėmė eilę nutarimų ir rezoliucijų, apie kurias dar teks kalbėti atskirai. Jį uždarė MIT pirmininkas p. E. Simonaitis, ragindamas atstovus grįžus į savo skyrius pritraukti galimai daugiau narių, nors jie ir nebevisi gerai kalbėtų lietuviškai. Mažosios Lietuvos lietuviai turi aktingai įsijungti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir išrinkti savo atstovus į Vokietijos lietuvių suvažiavimą. Ragino pakeisti mažlietuvių nuomonę ir vokiečių atžvilgiu, žiūrėti į juos kaip į sau lygius žmones, o ne kokius nors viešpačius ir savęs nelaikyti žemesniais už juos.

Suvažiavimui baigiantis suruoštas kovo 20 dienos minėjimas, kurios metu paskaityta stenogramos Lietuvos Valstybės Tarybos iškilmingo posėdžio 1920.III.20 d., kurio metu Mažosios Lietuvos atstovai buvę vienbalsiai priimti į Lietuvos Tarybą, tuo būdu sujungiant abidvi Lietuvos dalis. Ši momentą Mažosios Lietuvos veikėjai prisiminė kaip gražiausią dieną jų nelaimingo krašto gyvenime ir išreiškė viltį, kad ateis diena ir jis pasikartos Nepriklausomoje Lietuvoje. Tautos Himno žodžiai gražiai suskambejo iš susirinkusių mažlietuvių krūtinų. (m).

=====

KOVA UŽ TĖVYNĖS LAISVĘ REIKALINGA NE TIK GRAŽIŲ ŽODŽIŲ,
BET IR MEDŽIAGINIŲ IŠTEKLIŲ.

R E M K I M E T A U T O S F O N D A !

Bent vienos valandos uždarbi skirkime Tautos Fondui. Niekas mums nepadės, jei mes patys sau nepadėsime!

Aukas siusti:

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., W.Hindmarsh, ADELAIDE,
S. A.

„Australijos Lietuvis“ bibliografija

1948.IX.12 - 1949.XII.19

Rašo ROMUALDAS M A R I U S

Šita "nuobodi" antraštė, gal būt, atbaidys ne vieną "AI" eilinių skaitytoją. Deja: nuobodokas ir pusėtinai sausas šitas rašinys iš tikrųjų žada būti, jeigu į klasifikuotą bibliografinę statistiką pažvelgsime paviršutiniškai. Tačiau skaičiai statistikoje reiškia kai ką daugiau, kaip sutartinius dydžių žymėjimo ženklus. Jeigu, pavyzdžiui, statistikos metraštyje rasime pažymeta, kad Vidurio kaime buvo užauginta 111 kiaulių, tai reiškia, kad keliasdešimt šeiminių kelis ilgus mėnesius kas dieną tas kiaules šerė, papilves joms kase, kad tik geriau būtų, kad tik daugiau lašinių prisiaugintų. Kiek ši skaitlinė statistikos metraštyje išreiškia darbo, rūpesčių, pasiaukojimo, gi vėliau - džiaugsmo ir pasitenkinimo lydant taukus arba glamžant iš "Maisto" gautus litus. Taip: ir šitoje sausoje kiauliškoje statistikoje mes galime surasti tiek daug žmoniškų pastangų, lūkesčių ir šilimos.

Tačiau šitame rašinyje nežadame ištisai kalbėti apie kiaules, bet apie raštus. Raštus "Australijos Lietuvyje" per pirmuosius du jo ėjimo metus. Ir šie raštai, t.y. straipsniai, eilės bei grožinė proza, nors ir skaičiais išreikšti, vis dėlto yra daug šiltesni nei šaltos aritmetinės problemos. Bibliografinės skaitlinės dažnai atstovauja ilgas nemigo naktis, kūrybinius polėkius ir nuoširdų, tačiau retai medum teptą, vergavimą plunksnai. Ir todėl pabandykime tokiu žvilgsniu į šią bibliografiją pažiūrėti ir pasistengti įmatyti "AI" nueitą kelią nuo 1948.IX.12 iki 1949.XII.19.

Kaip žinome, "AI" buvo spausdinamas rotatorium. Formatas: Quarto (8" x 10"). Viename puslapyje vidutiniškai tilpdavo apie 3.500 spaudos ženklų.

Per pirmuosius - 1948 - leidimo metus išėjo 8 numeriai, iš viso 122 puslapiai, plus 4 puslapiai viršelio. Per tą laikotarpį užregistruota 18 svarbesnių bendradarbių:

Aitvaras, Mykolas Biržiška, Liudas Dovydenas, J. Gilutis, Juozas Almis Jūragis, J. Jurgūnas, Yra, F. Kirša, Br. Kvilyš, Rom. Marius, Juozas Mikštas, J. Mockūnas, A. Novickis, K. Pelėkis, J. R., Romulus, K.S., G. Žemkalnis.

Antrieji - 1949 - "AI" leidimo metai buvo jo sutvirtėjimo ir išbujojimo laikotarpis. Spausdinto tomis pačiomis priemo-

nėmis to paties formato, "AL" išėjo 24 numeriai, numeruoti nuo Nr.1(9) iki Nr. 26(34). Dvi numeriai - Nr.Nr.15/16(27/24), 17/18 (25/26) - dėl ne nuo leidėjo priklausančių priežasčių išėjo dvigubi. Visi šie numeriai sudaro jau 724 + XX + 96 psl.viršelio. Tuo būdu 1949 m. vienas numeris buvo vidutiniškai 30,2 psl., palyginus su 15,2 psl. 1948 metais.

Ir svarbesniųjų bendradarbių skaičius antraisiais leidimo metais jau siekia šimtą:

H.J.A., Z.A., Aitvaras, Arkadijus Auga, Australietis, J. Aušrūnas, J.B., N.B., V. Baltutis, Beatricė, Francis Boardillor, V. Č-kas, J.D., V. D., B. Dainytis, Dalyvis, V. Daubaras, K. Donelaitis, T.E. Duchauskas, C. Dubinskas, V.E., Jot Em, Arija Folkmanaitė, F., A.J.G., J. Gilutis, Beatricė Harraden, Ignas, V. Indrajis, J. J., V. J., Kazys Jakubėnas, Jurgis Janavičius, Vincas Jonikas, Juozas Almis Jūragis, J. Jurgūnas, Stasys Yla, E.K., J.K., V. Kalytis, A. Kaminskas, Leonas Kančiauskas, V. Kazokas, Povilas Kecorius, Egidijus Kengūrėnas, V. Končius, A. Krausas, Br. Kviklys, Iapinas, J. M., Andre Maurois, Romualdas Marius, Ona Matulionytė, Gervazas Maukelė, Guy de Maupassant, Juozas Mikštas, Al. Nevežis, G. Noreika, Kastantas Norkus, P-lė, V. Palčiauskas, J. Pelenauskas, K. Pelėkis, Luigi Pirrandello, Al. Plateris, E.A. Poe, Antanas Praeivis, K. Prašmutas, J. R., Romulus, K.S., Simutis, J.M.-Š., Vladas Šlaitas, Siaurės Duktė, Tėvas, K. Tymukas, V., P.V., Alg. Vadėnas, P.-B. Varkala, Mindaugas Varnelis, Viktoras, Vistaspats, May Vivienne, A. Vytenis, Oscar Wilde, W.L.White, Br. Zumeris, V. Ž., G. Žemkalnis, Vyt. Žemkalnis.

Šių eilučių autorius taip pat yra sudaręs smulkų visų svarbesniųjų "AL" tilpusių raštų katalogą pagal tarptautinius bibliografijos dėsnius (C.D.U.), remiantis British Standards Institution 1948 m. išleista "Universal Decimal Classification, Abridged English Edition.". Dėl vietos stokos pilno katalogo čia nepatikiame, tik paskelbdami sutrauktą lentelę:

C.D.U.in- dekso Nr.	Rašinių objektas	1948	1949	Sa:
015=882	Tautinė bibliografija	1	-	1
07	Spauda, žurnalistika	2	7	9
14 - 15	Filosofija bendrai	-	2	2
172	Socialinė etika	-	5	5
301	Sociologija bendrai	-	4	4
321	Šeima	-	4	4

323	Vidaus politika	-	7	7	
325	Kūrimasis - migracija	1	5	6	
327	Tarptautinė politika	8	12	20	
329	Politinės partijos	1	-	1	
33	Ekonomika	2	3	5	
361	Šalpa	-	2	2	
363	Kultūrinės organizacijos	3	4	7	
369	Tautinės organizacijos	2	3	5	
369.431	Skautybe	-	8	8	
39	Etnografija	-	1	1	
4	Kalbamokslis	1	3	4	
51	Matematika	-	1	1	
639	Medžioklė	-	1	1	
655	Spaudos leidyba ir prekyba	-	3	3	
7	Menas	1	4	5	
820	Anglų literatūra	1	7	8	
840	Prancūzų literatūra	-	2	2	
860	Ispanų literatūra	-	1	1	
888.2-1	Lietuvių poezija	10	46	56	
888.2-3	Lietuvių proza	-	8	8	
888.2-4	Lietuvių essays	-	2	2	
888.2-7	Lietuvių satyra	-	6	6	
888.2-9	Lietuvių literatūros kritika ir istorija	2	10	12	
908	Krašto mokslas	-	1	1	
940	Istorija	-	8	8	
		Viso	35	170	205

Peržvelgę šią lentelę ir lygindami atskiras pozicijas, mes gal būt, rastume ne vieną smulkmeną, vertą redaktoriaus dėmesio. Pavyzdžiui, 325 - Kūrimasis-migracija tėra atstovaujama 6 straipsnių. O tai aktuali, tiesiog deganti tema darbo sutartis baigiantiems skaitytojams. Arba: 4 - Kalbamokslis te atstovaujamas 4 rašinių, kai visokiausi izmai gimtojon kalbelen (neaplenkiant kartais net "AL" puslapių) tiesiog braute braunasi. Žinoma, perdrasu redaktoriui daryti dėl to rimtesnius priekaištus, ypač žinant, kokiose sąlygose laikraštis šiaandieną - lietuviškai žurnalistikai tikrai nesvečioje šalyje - turi būti pagaminamas.

*****

Adelaidės kultūrinis gyvenimas ir mūsų tautiniai žobiai

Rašo V. Tupikas

Naujai atvykęs Adelaidėn gaunasi panašus išpūdis, kaip Kaune, Laisvės Alėjoje, Duonelaičio, Kęstučio ar Miško gatvėse: gatvės ilgos, tiesios ir dažniausiai apsodintos medžiais. Adelaidė jau turi apie 400.000 gyventojų. Palyginus su kitais Australijos didmiesčiais tai nėra labai didelis miestas, bet užtat švarus, erdvus ir moderniškas. Klimatas čia yra pats geriausias iš visos Australijos (palygink "Austr. Lietuvių" kalendor. 1950 m. 69-71 psl.). Vietiniai žmonės, palyginus, labai nuoširdūs europiečių imigrantų atžvilgiu. Kas svarbiausia, kad vietinė darbo įstaiga nesunkiai leidžia keisti darbą tiems, kurių sutartys dar nepasibaigusios.

Šiuo metu Adelaidėje jau yra apsistojusių apie 800 lietuvių ir šis skaičius kasdien auga, nes iš įvairių Australijos vietų net iš tolimojo Queenslando, N.S.W, Vakarų Australijos ir kitur būriais vyksta lietuviai į Adelaidę. Tuo būdu Adelaidė natūraliai taps lietuviškumo centru Australijoje. Jau dabar Adelaidėje yra pačios stipriausios visuomenės, kultūros bei meno jėgos: dail. Antanas Rūkštelė, kuris viena po kitos ruošia su pasisekimu savo darbų parodas, smuikininkas Pranas Matiukas, kuris ne tik radiofone bei koncertuose duoda savo programas, bet ir ruošia naujuosius smuikininkus, solistai E. Rūkštelienė, Vasiliauskienė, Dainienė, P. Rūtenis, L. Kazlauskas ir kiti; choro vedėjas V. Šimkus su pačiu geriausiu lietuvių vyrų choru Australijoje. Nors šis choras dar tik pusės metų amžiaus, bet jam lygaus kito nėra - tai nuopelnas energingo chorvedžio.

Adelaidėje pirmieji susibūrė ir dramos mėgėjai, ir pabaigoj 1949 metų, po ilgo ir kruopštaus darbo, režisuojant Pauliui Rūteniui, pastatė "Pirmąjį Skambutį". Apie "P.S." premjerą kiekvienas adelaidiškis lietuvis kalba su pasididžiavimu ir pagarba režisoriui. Nors tas paruošimas kiekvienam dalyviui daug kainavo brangaus laiko ir nervų nugalint visus nepasisekimus, bet tai įnešė į Australijos lietuvių kultūrinį lobyną neįkainojamą vertybę. Gaila tik, kad po to mūsų teatralai kiek pasitraukė, bet vis dėlto adelaidiškiai tiki, kad jie po ilgesnio poilsio vėl energingai kibs į darbą.

Adelaidėje turime ir 5 lietuvius studentus, studijuojančius Adelaidės universitete. Turime 9 teisininkus, kurie ypatingai

reiškiasi kultūriniam bei visuomeniniame darbe: pp. Kalvaitis, Taparaskai ir eilė kitų tautiečių. Turime Kleboną Kun. Dr. P. Jatulį, kuris dažnai neturi laiko net pavalgyti, besirūpindamas tautiečių reikalais. Jis ir vertėjas, ir kambarius suranda, ar kas ko neturi ar negali - Kun. Dr. Jatulis viskam turi laiko ir viską gali. Adelaidės arkivyskupo žodžiais, "visi kunigai turėtų būti tokie, kaip Kun. Dr. P. Jatulis."

Turime čia geriausiai organizuotus visoj Australijoje lietuvių skautus, kuriems vadovauja psktn. V. Ilgūnas. Turime seniausią iš visos Australijos lietuvių tautinių šokių grupę. Tai V. Ratkevičiaus nuopelnas. Adelaidės apylinkėje įsikūrė, turbūt, pirmoji lietuviška plytinė.

Pagaliau, kovo 26 d. įsteigtas Lietuvių Sporto klubas VYTIS, kurio pirmininku išrinktas J. Kalvaitis.

Gal būt, jei Adelaidėje nebūtų tokių visuomeniškų žmonių, kurie, nežiūrint sunkaus darbo, randa laiko ir noro dirbti bendruomenės labui, aukotis lietuviškam reprezentavimuisi, mes neturėtume čia visa to, kas dabar yra. Bet paprastai taip jau yra: jei tik kur geresnės gyvenimo sąlygos, tuoj ten susiburia daugiau gyventojų, o iš daugumos atsiranda ir energingų vadovų bei organizatorių.

Keista skaitant šį straipsnį gali atrodyti, kad Adelaidėj tiek daug kas padaryta ir daroma, bet vis dėlto ne tiek daug mes randame apie Adelaidės liet. kultūrinį gyvenimą mūsų lietuviškoje spaudoje, nors ir pirmasis Australijos lietuvių laikraštis "Australijos Lietuvis" yra leidžiamas Adelaidėj. Tai yra visiškai normalu, nes dirbama ne dėl to, kad apie tai kas nors kalbėtų, bet kad jaučiamą pareigą dirbti lietuviybės labui. Kaip pavyzdį paimkime Adelaidės tautinių šokių sambūrį, kuris jau antri metai su pasisekimu dirba. Jo išvartytas didelis darbo baras. Tai, gal būt, yra viena iš priežasčių, kuri nuteikė labai palankiai Adelaidės australus lietuvių atžvilgiu, ir tik dėl to dabar lietuviams lengviau gauti kambarį ar pakeisti darbą, negu kitoms tautybėms.

Šios tautinių šokių grupės kelias, trumpais bruožais, yra toks.

1949 m. sausio 2 d., susirinkus Adelaidėj apie 60 lietuvių, buvo išrinkta Lietuvių Kultūros Draugijos (nepriklausomos nuo ALD centro) valdyba su J. Mockūnu priešakyje. Ši valdyba ypatingai susirūpino Vasario 16-tosios minėjimo programos paruošimu. Čia pat buvo pasiūlyta V. Ratkevičiui suorganizuoti lietuvių tautinių šokių grupę, kuri galėtų Vasario 16-tosios progą pasirodyti su tautiniais šokiais. Imtasi, nors ir tuometinė-

se sunkiose sąlygose, darbo. Kasdien ar kas antra diena daryta repeticijos ir po 11 intensyvių repeticijų paruošta trys šokiai: Lenciūgelis, Kalvelis ir Oželis. Pirmieji šokejai: V. Ratkevičius (grupės vedėjas), L. Giniotytė, Spaškauskienė, Mockūnienė, Ald. Arminaitė, Al. Šliužas, G. Janulevičius, V. Dainius, J. Cizauskas ir N. Skidzevičius. Muzikantas - Juozas Sungaila. Šiame minėjime dalyvavo daug svečių - australų ir tokiu būdu australų laikraščiuose "News" ir "Advertiser" korespondentai idejo tautinių rūbų nuotraukas ir ilgus tautinių šokių aprašymus, tuo atidarydami duris mūsų tautiniams šokiams į plačią australų visuomenę. Pažymėtina, kad tai buvo pirmas toks pasirodymas iš visos Australijos. Net ir kitos tautybės panašių pasirodymų anksčiau neturejo.

Kaip pasėka visa to gauta visa eilė pakvietimų dalyvauti australų šventėse bei minėjimuose su tautinių šokių programa. Dalį pakvietimų teko nepriimti vien dėl to, kad buvo kviečiama tuo pat laiku į dvi skirtingas vietas. Jau dvidešimt kartų dalyvauta įvairiuose minėjimuose su tautiniais šokiais. Kvietė ir ligoninės, ir mokyklos, ir universitetas, ir bankai, ir bendrovės, ir įvairios organizacijos. Kas įdomiausia, kad net patys australai išmoko mūsų "Kalvelį" ir šoko 1949 m. Adelaidės mūgeje, o vyno šventėj 1949 m. net filmavo mūsų šokius ir melodijas įgrojo į plokšteles. Šiemet balandžio 14 d. vėl gautas pakvietimas dalyvauti vyno šventėj, kuri vyksta 3 dienas ir dalyvauja apie 70.000 žmonių.

1949 m. rugpjūčio mėn. ši tautinių šokių grupė susijungė su šiaurės Adelaidėj prieš porą mėnesių naujai išsistėjusia ant-
raja tautinių šokių grupe, kuriai vadovavo V. Ilgūnas, muzikan-
tas St. Giniotis ir dar turėjo tris mažasias solo-šokejas: Plo-
kštytę, Rūkštelytę ir Martinkutę. Jungtinei tautinių šokių gru-
pei išrinktas vedėju V. Ratkevičius. Muzikantas tapo St. Gi-
niotis. Kad sklandžiau eitų visas darbas, vedėjas pakvietė in-
struktorium p. Sadauską ir administracijos reikalus tvarkyti
V. Ilgūną. Tolimesniuose jungtinės taut. šokių grupės pasiro-
dymuose ypatingo pasisekimo iš publikos susilaukė mažosios so-
lo šokejos.

1950.I.5 d. tautinių šokių grupės susirinkime priimtas V. Ilgūno paruoštas nuostatų projektas, pagal kurį perrinkta vie-
neriems metams ir vadovybė:

1. vedėja L. Giniotytė
2. administratorius V. Ratkevičius
3. instruktorius J. Sadauskas
4. laisvas valdybos narys St. Giniotis.

=====
 Nuo šio susirinkimo tautinių šokių grupė pasivadina Australijos Lietuvių Draugijos Adelaidės Skyriaus Tautinių Šokių Sambūriu. Toliau vyksta repeticijos ir pasirodymai dar su didesniu pasisekimu. Dabar repertuare turima 10 tautinių šokių ir 4 šokiai mažųjų solo-šokejų. Be to, instruktorius J. Sačas kaskart tobulina seniau išmoktuosius ir moko naujus šokius.

Jei iš Adelaidės lietuvių gyvenimo išimtume tautinių šokių Sambūrį, tai adelaidiškiai daug ko nustotų. Sambūrio vadovybe numato ateityje su savo programa aplankyti ir kitus Australijos miestus ir visur reprezentuoti lietuviškus tautinius šokius.

Iš kai kurių šaltinių patirta, kad T.Š. Sambūris, solistai, choras ir teatralai Adelaidėje ruošiasi susijungti ir sudaryti ansamblį. Tai sveikintina ideja. Pajėgos, iš šalies stebint, atrodo labai stiprios ir jos galėtų duoti gražių vaisių. Be to, adelaidiškiai, atrodo, visi labai vieningi, mėgsta burtis ir dėl to stiprūs. Tik visa nelaimė, kad net korespondentui jie nenori pateikti savo ateities planų, aiškindami, kad kai kas nors bus įgyvendinta, tada galima bus ir kalbėti.

=====

Arija Folkmanaitė

T U

1. Mintyse esi Tu ir dieną ir naktį,
 Mintyse mano, Tu Viešpats esi.
 Be tavęs tiesus kelias akyse nublanko,
 Be tavęs nenor' aušti rytys.
2. "Myliu Tave" - šaukiu pasaulin,
 O skyla žodžiai tarpekliuos kalnų.
 Lyg karavanas tolimas paklydęs audroj,
 Lyg karavanas tolimas ir Tu. -

1949.IX.10
 Caracas (Venezuela)

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

THE NIGHTINGALE

AND THE ROSE

(Continued)

"Why is he weeping?" asked a little Green Lizard, as he ran past him with his tail in the air.

"Why, indeed?" said a Butterfly, who was fluttering about after a sunbeam. "Why, indeed?" whispered a Daisy to

her neighbour in a soft, low voice. "He is weeping for a red rose," said the Nightingale.

"For a red rose," they all cried; "how very ridiculous," And a little Lizard, who was something of a cynic, laughed outright.

But the Nightingale understood the secret of the student's sorrow, and she sat silent in the oak-tree, and thought about the mystery of Love.

Suddenly she spread her brown wings for flight, and soared into the air. She passed through the grove like a shadow, and like a shadow she sailed across the garden.

In the centre of the grass-plot was standing a beautiful Rose-tree, and when she saw it she flew over to it, and lit upon a spray.

"Give me a red rose," she cried, "and I will sing you my sweetest song." But the tree shook its head.

"My roses are white," it answered; "as white as the foam of the sea, and whiter than the snow upon the mountain. But go to my brother who grows round the old sun dial, and perhaps he will give you what you want."

So the Nightingale flew over the Rose tree that grew round the old sun-dial.

"Give me a red rose," she cried, "and I will sing you my sweetest song." But the Tree shook its head.

"My roses are yellow," it answered; "as yellow as the hair of the mermaid who sits upon an amber throne, and yellower than the daffodil that blooms in the meadow before the mower comes with his scythe. But go to my brother who grows beneath the student's window, and perhaps he will give you what you want."

So the Nightingale flew over to the Rose-tree that was growing beneath the Student's window.

"Give me a red rose", she cried, "and I will sing you my sweetest song."

But the Tree shook its head.

"My roses are red," it answered, "as red as the feet of the dove, and redder than the great fans of coral that wave and wave in the ocean-cavern. But the winter has chilled my veins, and the frost has nipped my buds, and the storm has broken my branches, and I shall have no roses at all this year."

"One red rose is all I want," cried the Nightingale, "only one red rose. Is there no way by which I can get it?"

"There is a way," answered the Tree, "but it is so terrible that I dare not tell it to you."

"Tell it to me," said the Nightingale, "I am not afraid."

"If you want a red rose," said the Tree, "you must build it out of music by moonlight, and stain it with your own heart's-blood. You must sing to me with your breast against a thorn, All night long you must sing to me, and the thorn must pierce your heart, and your life-blood must flow into my veins, and become mine."

"Death is a great price to pay for a red rose," cried the Nightingale, "and Life is very dear to all. It is pleasant to sit in the green wood, and to watch the Sun in his chariot of gold, and the Moon in her chariot of pearl. Sweet is the scent of the hawthorn, and sweet are the bluebells that hide in the valley, and the heather that blows on the hill. Yet Love is better than Life, and what is the heart of a bird compared to the heart of a man?"

So she spread her brown wings for flight, and soared into the air. She swept over the garden like a shadow, and like a shadow she sailed through the grove.

(To be continued)

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 19 - 1950 m. balandžio 17 d.

=====

EXPLANATIONS - PAAIŠKINIMAI

P a s t a b a: Tarimas skliausteliuose duotas tik dėl orientacijos. Kiekvienu atveju nežinomo žodžio teisingą ištarimą klausti australų.

Netaisyklingų veiksmažodžių duodamos trys pagrindinės formos: bendratis, būtasis laikas ir būtojo laiko dalyvis.

Why - kodėl

to weep, wept, wept (vyp, vept) - verkti

to ask - klausti; to ask for - prašyti

lizard - driežas

Pastaba: Čia Lizard, Butterfly, Daisy ir t.t. žodžiai vartojami kaip tikriniai daiktavardžiai, dėl to rašomi iš didžiosios raidės.

to run, ran, run (ran, ren) - bėgti

tail - uodega

air - oras

indeed (indyd) - iš tiesų, iš tikrųjų

butterfly (baterflai) - drugelis, peteliškė

to flutter - plasnoti, skraidyti

sunbeam (sanbym) - saulės spindulys

to whisper (visper) - šnibždėti, kuždėti

daisy (deizi) - saulutė

neighbour (neibor) - kaimynas

soft - švelnus

low - tylus

voice - balsas

very - labai, tikrai

ridiculous (ridikjulas) - juokingas

cynic (synik) - cinikas

to laugh (laf) - juoktis

outright (autrait) - "kiek įmanydamas", "iš viso pilvo"

to understand, understood, understood - suprasti

secret - paslaptis

sorrow (sorou) - liūdesys, širdgėla

to sit, sat, sat (sit, set) - sėdėti, tupėti (medyje)

silent - tylus

to think, thought, thought (tsink, töt) - galvoti

mystery (mistry) - paslaptis

suddenly (sadenli) - netikėtai, staiga
 spread, spread, spread (spred) - skleisti
 brown - rudas
 wing - sparnas
 flight (flait) - skridimas
 soar (sō) - aukštyn pakilti, į orą pasikelti
 grove (grouv) - šilėlis, miškelis
 like - kaip, tartum; to like - mėgti
 shadow - šešėlis
 to sail - čia: nuplasnoti, praskristi (plaukte)
 across - skersai
 centre - centras, vidurys
 grass-plot (gras-plot) - veja, aikštelė
 to see, saw, seen - matyti
 lit - nusileido, nutūpė
 spray (sprei) - šakelė
 sweetest - čia: gražiausias, maloniausias
 to shake, shook, shaken (šeik, šūk, šeikn) - kratyti, purtyti
 foam (foum) - putos; to foam - putoti
 mountain - kalnas
 to grow, grew, grown (grou, grū, groun) - augti
 sun dial (san daiel) - saulės laikrodis
 perhaps - gal būt
 yellow - geltonas
 hair - plaukas
 mermaid - jūros laumė, undinė
 amber - gintaras
 throne - sostas
 daffodil - narcyzas
 to bloom (blūm) - žydėti
 meadow (medou) - pieva; taip pat:- ganykla
 mower (mouer) - šienpjūvis
 scythe (sait) - dalgė
 beneath (binith) - už (lango), po (langu)
 dove - baltasis, karvelis
 fan - vėduklė
 to wave - banguoti
 to chill - sustingti
 vein - vena (gysla)
 frost - šaltis

to nip - nušaldyti; gnybti
 bud (bad) - pumpuras
 storm - audra
 branch (brenč) - šaka
 is there no way - ar nėra būdo, galimumo
 terrible - vargingas, sunkus
 to dare (dē) - drįsti
 to be afraid - bijotis
 to build, built, built - pastatyti, sukurti
 moonlight - mėnesiena
 to stain - dažyti, nudažyti
 heart's-blood (hāts-blad) - širdies kraujas
 breast (brest) - krūtinė
 against - prieš
 thorn - dyglis
 piece (pys) - perdurti, persmeigti
 death - mirtis
 great - didelis
 price (prais) - kaina
 to pay - apmokėti, mokėti
 pleasant - malonu
 wood - miškas; malkos
 to watch - stebėti;
 chariot - karieta
 pearl - perlas
 scent (sent) - kvapas
 hawthorn (hōtorn) - (bot.) akštinuotis sabinkaulis
 bluebell - varpelis
 to hide - slapstyti
 valley - slėnis
 hill - kalnas
 to compare - palyginti
 sweep, swept, swept - šluoti
 to be continued - tęsia seka, bus daugiau
 to continue - sekti

=====

Every dog has his day

(Prasmė: Kiekvienas turi bent kartą gyvenime laimingą dieną)

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 22 - 1950 m. balandžio 17 d.

=====

NEWS

RED STRIKE CALL FAILS IN NAPLES

Rome, April 12 - AAP

A Communist call for an eight-hour general strike in Naples as a protest against the arrival of US arms in Italy failed in its first few hours today, British United Press reports.

All public services were operating smoothly and only a small proportion of workers obeyed the strike call.

The US freighter Exilona yesterday unloaded a cargo of arms under the Atlantic Pact. It included howitzers, field guns and small arms.

Explanations

Strike (strik) - streikas
 call - atsišaukimas, kvietimas (streikuoti)
 to fail - nepavykti, nepasisiekti
 eight-hour - aštuonių valandų
 general - visuotinas
 against - prieš
 arrival - atvykimas
 arms - ginklai
 few - keletas, keli
 in its first few hours - laike kelių pirmųjų valandų
 to report - pranešti
 public - viešas
 service - tarnyba
 to operate - veikti, dirbti
 smoothly - sklandžiai
 small - mažas, smulkus
 proportion - dalis, proporcija
 to obey - paklusti
 freighter (freiter) - prekinis laivas
 to unload - iškrauti
 cargo - krovinys
 to include - apimti, talpinti
 howitzer - gaulė, trumpavamzdė patranka
 field gun - lauko patranka

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 23 - 1950 m. balandžio 17 d.

H U M O U R

IT SEEMS PROBABLE

Magistrate: "Did you really call this gentleman an old fool, which I must consider as a rude insult?"

"The longer I look at him, the more probable it seems to me that I did."

W o r d s

to seem (sym) - atrodyti
 probable - galimas
 magistrate (medžistreit) - taikos teisėjas
 real (riəl) - tikras, teisingai
 to call - vadinti
 fool (fūl) - kvailys
 to consider - traktuoti, vertinti
 rude (rūd) - grubus
 insult (inselt) - ižeidimas
 to insult - ižeisti
 the... the - juo... juo

FORGETTING HIMSELF

A.: "You are the biggest swindler in this town."

B.: "Sir, you forget yourself."

W o r d s

to forget, forgot, forgotten - užmiršti
 swindler - "švindleris", sukčius

Pastaba: Atkreipiame dėmesį į skirtingą sudarymą būtojo laiko dalyvio žodžio get ir forget. Pirmojo žodžio dalyvis yra got, o antrojo - forgotten.

Near is my shirt, but nearer is my skin.

near (nie) - arti
 shirt - marškiniai
 skin - oda, "skūra"

L I T T L E T H I N G S

Little moments make an hour;
 Little thoughts, a book;
 Little seeds, a tree or flower;
 Water drops, a brook;
 Little deeds of faith and love
 Link the earth to heaven above.

W o r d s

Little - mažas
 thing - daiktas, dalykas
 moment - momentas, akimirksnis
 thought (thōt) - mintis
 seed - sekla
 tree (try) - medis
 flower - gėlė
 water-drop - vandens lašas
 brook - upelis
 deed (dyd) - darbas, veiksma
 faith - pasitikėjimas, ištikimybė
 link - surišti, -sujungti
 earth - žemė
 heaven (hevn) - dangus
 above - viršuj

 Many are called, but few chosen.

Many - daug
 to call - šaukti, pašaukti
 few - mažai
 to choose, chose, chosen - išrinkti

Bendra prasmė: daug pašauktųjų, bet maža išrinktųjų.

--
 Among the blind a one-eyed man is king.

(Tarp aklyjų ir vienaakis yra karalius)

=====

NAUJOS DEPORTACIJOS LIETUVOJE

Kovo mėn. 24 d. Madrido radijas (Ispanijoje) savo pranešime lenkų kalba pranešė, kad šiuo metu, pagal jų gautas informacijas, bolševikų okupuotoje Lietuvoje esančios vykdomos naujos didžiulės Lietuvos gyventojų deportacijos. Daugiausia esą MVD-istų suimami ir išvežami Lietuvos vyrai.

Tas pats radijas pranešė, kad vienintelis Lietuvos vyskupas Kazimieras Paltarokas šiuo metu slapstosi Žemaitijos miškuose.

Šių žinių tikrumą galima patikrinti ir pagal kai kuriuos "Tiesos" vasario ir kovo mėnesių numeriuose atspausdintus pranešimus. Šiuo metu Lietuvoje visose vietose vyksta ataskaitiniai kolchozų susirinkimai, iš kurių aiškeja (netgi "Tiesa" tų faktų negali užslėpti), kad Lietuvos kolchozų didžiuma yra sulosę bankrotą, yra labai blogai organizuoti, turi labai nedaug galvijų ir dar mažiau pašaro. Yra vietų, kur dėl pašaro stokos turi naikinti galvijus. Bolševikų partija ieško kaltininkų. Žinoma, ji nedrįsta apkaltinti tų kolonistų rusų, kurie vienu ar kitu būdu vadovauja Lietuvos kolchozams, - kaltininkų ieškoma kur kitur. Pirmoje eilėje spauda apkaltina "buožes ir kitą nacionalistinių elementą", kurie esą sabotavę kolchozų darbą ir veiklą. Laikraščiai neužslepia komunistų partijos "teisingų ketinimų išrauti iš šaknų buožijos likučius, kurie kažkokiu būdu pralindę į kolchozus."

Panašiu būdu kaltinama ir katalikų dvasiškija. Ji vadinama "reakcionieriška ir kapitalistiška". Dažnomis progomis negailima šiurkščių žodžių ir Vatikanui.

Kas moka skaityti bolševikiškus laikraščius, tas žino, kad po tokių ar panašių komunistinių laikraščių plūdimų būna vykdomos deportacijos ar jau bent platesni Lietuvos žmonių suėmimai.

239.396 UKIAI KOLCHOZUOSE

Kaip okupantai smarkiai kolchozino Lietuvos žemę, galime matyti iš šių davinių apie kolchozų skaičių Lietuvoje:

1948 metų pabaigoje - 15.160 ūkininkų buvo suvaryti į kolchozus, kas sudarė 3,8% visų ūkininkų; 1949 m. I ketvirtyje - 22.868 - 5,8%; 1949 m. II ketvirtyje - 63.252 - 16,1%; 1949 m. III ketvirtyje - 128.368 - 33,4%; 1949 metų pabaigoje 220.390 - 62,4%. Šių metų vasario mėnesį į kolchozus jau buvo suvarytos 239.396 šeimos arba 65,1% visų Lietuvos ūkininkų. Reikia pastebėti, kad su milžinišku kolchozų augimu lygiai tokiu pat tempu auga ir ūkininkų vargas juose.

TRUMPOS ŽINIOS

± Anglickas Stasys paskirtas Kuršėnų gimnazijos mokslo dalies vedėju. Be to, jis apdovanotas medaliu "už pasižymėjimą darbe."

± Rašytojas Antanas Venclova priimtas į komunistų partiją. Be to, jis Alytaus apskrityje išrinktas deputatu į SSSR aukščiausiąją tarybą.

± K. Bieliukas priimtas į LTSR mokslų akademiją tikruoju nariu.

± 29 Kauno įmonės neįvykdė bolševikų partijos joms nustatytų atlikti kad ir nedidelių normų. Ypač atsiliko Kauno rajono energijos valdyba.

± Lietuvos komunistų partijos sekretoriais dabar yra šie asmenys: A. Sniečkus, A. Trofimovas, E. Ozarskis, V. Niunka. Tačiau visus reikalus praktiškai tvarko drg. Trofimovas, kuris ir yra nevainikuotas Lietuvos karaliukas.

± Drg. Volkovas paskirtas Zarasų gimnazijos direktorium.

± P. Karazijos vyno gamykla Anykščiuose pavadinta "Anykščių vyno gamykla" ir gamina 7-ių rūšių vyną, kuris tačiau išveža - mas į plačiąją tėvynę...

± 7.000 agitatorių dirba Vilniaus mieste.

± Poetai A. Jonynas ir J. Macevičius vasario mėnesį parašė labai blogai eiliuota kalba ilgą laišką Stalinui Telšių kolchozo "Lenino Kelio" vardu.

± Vilkaviškio apskrityje dirba 1.000 agitatorių, bet šie agitatoriai nenori agituoti - skundžiasi "Tiesa".

± 17 kolchozų Taujėnų valsčiuje neturi pavasario sėjai sėklų. Jos būsiančios išgautos iš tų pačių kolchozininkų, paliekant juos be duonos kąsnio.

=====

PERSIORGANIZUOJA "ŠVIESA"

Tremtyje sėkmingai veikęs lietuvių studentų "Šviesos" samburis, išleidęs 7 numerius "Šviesos" žurnalo, savo centrą perkėlė į JAV Brooklyn'ą. Balandžio 22 ir 23 d. d. įvyksta visuotinas šviesiečių suvažiavimas, kurio metu bus ap-

tarta "Šviesos" sambūrio tolimesnė veikla ir išrinkti centriniai vykdomieji organai.

"Šviesos" samburis numato savo veiklą plėsti visuose kontinentuose, kur tik atsiras pritariančių jos veiklai.

"Šviesos" sambūrio tikslai yra šie:

1. Ugdyti lietuvių visuomenėje laisvės meilę ir gilų humanišką patriotizmą, suderintą su žmonijos gerovės reikalavimais.
2. Ugdyti lietuvių visuomenėje kultūringą bendradarbiavimą, žmoniškumą, solidarumą ir skirtingų pažiūrų gerbimą.
3. Kelti lietuvių visuomenės kultūros lygį ir ugdyti tos kultūros lietuvišką pobūdį.
4. Plėsti ir gilinti lietuvių jaunimo žinias apie įvairių tautų kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą ir remti jo pastangas, siekiant aukštojo mokslo.

"Šviesos" sambūrio nariai Australijoje taip pat buriasi į organizaciją.

IŠĖJO "LIETUVIŲ DIENOS"

Vietoje "Kalifornijos Lietuvio" jau išėjo naujas iliustruotas žurnalas "Lietuvių Dienos". Leidžia A. Skirius, redaguoja J. Vitėnas (buv. "Žiburių" redaktorius), anglišką dalį tvarko M. Stark, meninę dalį - G. Puzinas. Žurnalas buv. "Naujosios Romuvos" formato.

PRO MEMORIA REPATRIJANTŲ REIKALŲ.

Lietuvių evangelikų liuteronių bažnyčios taryba neseniai paruošė, atspausdino ir išsiuntinėjo įvairioms bažnytinėms bei pasaulinėms tarptautinėms institucijoms platų pro memoria tų lietuvių reikalų, kurie 1941 metais bolševikų okupacijos metu, gelbėdami savo gyvybę, repatrijavo į Vokietiją. Pro memorijoje nurodoma, kad oficialiais duomenimis Lietuvoje gyveno 28.000 vokiečių, gi repatrijacijos metu buvo išgabenta į Vokietiją net 55.000. Gautasis 27.000 prieauglis ir aiškinamas tuo, kad dau-

gelis lietuvių veikėjų, norėdami išvengti suėmimų bei deportacijų, pasirinko repatriacijos kelią.

IRO VEIKLA PRATESIAMA

IRO organizacija nutarė pratęsti savo veiklą ir teikti tiesioginę šalpą tremtiniams, kurie galės būti įkurdinti kuriuose nors kraštuose prieš 1951 m. kovo 31 d. Kaip žinome, iki šiol buvo tvirtinama, kad IRO veikla turės baigtis š.m. birželio 30 dieną. Be to, IRO globa būsianti suteikta ir tūkstančiams kitų pabėgėlių, kurie šiuo metu gyvena vokiečių, italų ar austrų ūkyje. Esą daromi žygiai, kad DP išlaikymui išlaidos būtų padengiamos iš vokiečių ūkio ir, gal būt, reparacijų sąskaiton.

ANGLAI UŽDARĖ LIETUVIŲ GIMNAZIJA

.. iki šiol Neustadte veikė visų trijų Pabaltijo tautybių bendra gimnazija, kuri š.m. kovo 25 dieną baigė savo mokslo metus. Anglai šia proga uždarė pabaltiečių gimnaziją, jos vietoje gi įkūrė vokišką ir davė patvarkymą, kad pabaltiečių tremtinių vaikai ją lankytų. Taip pat uždarė ir tautines DP pradžios mokyklas Neustadte, perduodami jas vokiečių mokytojams. Kas liečia lietuvius, tai nesutinka palikti nei lietuvių kalbos, Lietuvos geografijos ir Lietuvos istorijos dalykų.

Šitoks patvarkymas ir tremtinių mokyklų teisių varžymas iš anglų okupacinės valdžios pusės, verčiant DP vaikus eiti į vokiečių mokyklas, sukėlė didžiulį susijaudinimą ir net pasipiktinimą tremtinių tarpe. Daugelis tėvų žada savo vaikų į tokias mokyklas nebeleisti.

IANKĖSI VYDŪNAS

Wehnenos stovyklą britų zonoje kovo 11 d. aplankė rašytojas Dr. Vydūnas, kuris kalbejo lietuvių stovyklos visuomenei su ruoštame literatūros vakare. Savo kūrybą čia skaitė A. Giedrius Kompozitoriai F. ir J. Strolia išpildė muzikinę dalį.

GRĮŽO IŠ SIBIRO

Prieš kurį laiką Vakarų Vokietiją pasiekė viena lietuvaitė, kuri, Klaipėdos kraštą užėmus rusams, buvo išgabenta į Sibirą, kur 2½ metų dirbusi kasyklose, kasdama uranumo rūdą. Iš pradžią gyvenimo sąlygos buvusios labai sunkios. Ten numirę visi jos gimines. Paskui sąlygos kiek pasitaisiusios ir mirtingumas buvęs mažesnis.

IMIGR. MINISTERIS Mr. HOIT SOMERS'e

Velykų pirmą dieną imigr. ministeris p. Holt lankėsi šeimų stovykloje Somers'e. Jo pagerbimui buvo suruoštas meninis pasirodymas. Buvo pašokta keli tautiniai šokiai lietuvių, latvių ir ukrainiečių ir stovyklos pradžios mokyklos vaikų padainuota angliškai. Per Kalėdas geriausią pasisekimą turėjo lietuviai, gi šį sykį - latviai.

Savo kalboje p. ministeris pabrėžė, kad mes, naujieji australai, atsinešėme savo sveiką ir gražią kultūrą ir džiaugiasi matydamas tiek daug gražaus ir sveiko jaunimo. "Mes ir jūs drauge sudarysime didelę ir gražią tautą" - baigė savo kalbą p. ministeris.

J. N.

GERIAU NAUJIEJI AUSTRALAI NEGU ŽIUGIMAS

Viešosios nuomonės tyrinėjimo institutas Gallup, norėdamas patirti australų visuomenės nuomonę dėl imigracijos ne-britų kilmės žmonių į Australiją, pravedė australų visuomenės tarpe apklausinėjimą. Klausimas buvo taip formuluotas:

"Ateities perspektyvos atžvilgiu, ar jūs manote, kad jų (ne-britų kilmės žmonių) imigracija Australijai bus naudinga ar ne?"

- 52% atsakė, kad bus naudinga.
- 33% atsakė, kad ne.
- 15% iš viso neturėjo savo nuomonės.

Pažymėtina, kad teigiamai daugiau vertina vyrai, negu moterys. Vyrų 59% pasisakė teigiamai, gi moterų - tik 46%. Ant- ra grupė, kuri mūsų atžvilgiu neigiamai nusistačiusi, yra far- meriai. Iš jų tik 44% pasisakė teigiamai, o 40% - neigiamai. Matyti, bijo, kad gyventojų skaičiui didejant, gali tekti

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 30 - 1950 m. balandžio 17 d.

=====

siaurinti savo latifundijų ribas...

Didžioji dalis tų, kurie mūsų atžvilgiu pasisakė teigiamai, savo nuomonę motyvavo taip: "Australijai reikalinga daugiau žmonių." Mažesnioji dalis, be to, tiki, kad europiečiai sukurs didesnę pramonę ir padidins produkciją.

Neigiamai galvojuojantieji gi mano, kad būsiančios perdaug sumaišytos rasės ir nepatenkinami atvyksta tipai (veislei?..)

Matome, kad pirmųjų galvosena yra rimta ir paremta Australijos ateities gerove, gi antrieji, matyt, neturėdami kuo savo nusistatymą motyvuoti, griebės už rasės, kuri neišlaiko jokios kritikos.

Iyginant trijų metų apklausinėjimo davinius pastebima, kad visuomenės simpatijos krypsta DP-imigrantų naudai. 1947 metais teigiamai pasisakė vos 23%, 1948 metais - 41%, o šiais metais jau net 52%.

Nėra abejonės, kad australai, kurie apskritai yra labai konservatyvūs, pamažu įsitikins, kad ne-britų imigrantų indėlis į Australijos kultūrą ir ūkį jau yra ir ateity bus labai žymus.

SUDEGĖ PALAPINĖS SU VISU TURTU.

Ant geležinkelio linijos, einančios iš Port Augusta į Alice Springs, prie Brachinos stotelės, dirbo 12 DP, kurių tarpe 6 lietuviai. Visi gyveno palapinėse, kurios buvo pastatytos prie pat geležinkelio linijos ir, be to, visos glaudžiai sujungtos viena prie kitos, siekiant "ekonomiškiau" išnaudoti kuolus... Kovo 28 d. iš manevruojančio garvežio užkrito kibirkštis ant vienos palapinės, kuri tuojau pradėjo degti. Visi dirbo apie 15 mylių nuo palapinių, tik vienas virejas jugoslavas buvo vietoje. Pastebėjęs gaisrą bandė gesinti, bet įvyko eksplozija. Palapinėje žibalo ir gaisras bematant apėmė visas palapines.

Sudegė visas jau suskubtas įsigyti turtas, pinigai. Apytikriai kiekvienas turi nuostolio apie 200 svarų, gi tie, kurie palapinėse laikė dar ir daugiau pinigų, turi dar daugiau nuostolio. Iš administracijos pažadėta bent kiek atlyginti, tačiau tuo tarpu nežinoma, koks tas atlyginimas bus. (a)

± Antrą Velykų dieną ALD Adelaidės skyrius suruošė velykinį pobūvį. Jaukioje nuotaikoje praleista keletas valandų.

± Adelaidės lietuvių tautinių šokių ansamblis išvyko dalyvauti vyno derliaus šventeje.

"LIETUVA DAR NELAISVA"ATSIŠAUKIMAS Į TEISININKUS

COLLEGOS !

Emigracija išblaškė mus po visą pasaulį ir pakeitė mūsų organizacinių tvarkymąsi tremtyje. L.T.Tr.D. Centro Valdyba, turėdama galvoje 1948 m. balandžio 3-4 d.d. Augsburgėje įvykusio metinio skyrių atstovų suvažiavimo duotą jai įgaliojimą "Išsiskirstymo atveju eiti pareigas tol, kol susidarys galimybė išsirinkti naują Centro Valdybą", pildo suvažiavimo valią - eiti pareigas, nors ir labai nepalankiose ir sunkiose sąlygose. Jos buveinė Augsburgėje ligi šiol nebuvo pakeista ir ten palikęs C.V. branduolys - kворumas dirbą savo darbą.

Tačiau emigracija palietė dabar ne tik atskirus valdybos narius, bet ir patį branduolį, C.V. visa tai turėdama galvoje ir imdama dėmesį dar tai, kad minėto suvažiavimo metu buvo pareikštas suvažiavimo pageidavimas, kad C.V. būtų pastangas organizuoti vieną bendrą už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių teisininkų organizaciją, kuri apimtų visus lietuvius teisininkus, t.y. tuos, kurie naujai atvykę ir kurie iš seno ten gyveno, ir kad suvažiavimas suteiktų C.V. teisę, reikalui esant, pakeisti draugijos pavadinimą ir įstatus, nutarė: buvusią L.T.T.D.-ją perorganizuoti į vieną visame pasaulyje esančių lietuvių teisininkų organizaciją ir ją pavadinti "Lietuvos Teisininkų Draugija Užsienyje, - angliškai: "Lithuanian Law Association Abroad".

Skelbdamas šį C.V. nutarimą, kviečiu visus col. teisininkus, esančius bet kur už Lietuvos ribų, organizuoti Lietuvos Teisininkų Draugijos Užsienyje skyrius, ir tuo būdu perkelti mūsų organizuotą veiklą į kitus kontinentus, siekiant užsibrėžtų tikslų su obalsiu "Lietuva dar nelaisva". Kol bus priimti nauji draugijos įstatai, skyriai prašomi veikti pagal L.T.T.D. įstatus, tik pakeičiant pavadinimą ir prisitaikant prie vietos sąlygų. Skyrius organizuoti kviečiami imtis iniciatyvos visi buvę L.T.T.D. skyrių valdybų nariai, jų nesant ar jiems neįstengiant, kiti buvę draugijos nariai. Įsisteigę skyriai prašomi registruotis šiuo adresu: 545 E. Broadway, So. Boston, Mass., U.S.A. Dr. Br. Kalvaitis, prisiunčiant narių sąrašus. Būtų gera nusistatyti nors nedidelį mokestį ir iš jo nors dalimi paremti C.V. Įsisteigus tokiam skyrių skaičiui, kuris apimtų didesnę teisininkų dalį, teks šaukti visuotinį su-

važiavimą, kuris nustatys organizacijos įstatus ir išrinks C. Organus.

Noriu pastebėti, kad likusių Vokietijoje collegų gelbėjimo reikalas yra vienas mūsų pagrindinių uždavinių. Todėl kviečiu organizuoti tiek sutarčių sudarymą, tiek siuntinių siuntimą, pagal išgales, žinomiems ir pažįstamiems collegoms.

Col. Gliaudžio ir kitų collegų pastangomis išleista net du numeriai mūsų žurnalo "Lietuvis Teisininkas", kuris turi apjungti visus išsiblaškiusius collegas ir jame atsispindės mūsų organizacinis ir kultūrinis gyvenimas. Kviečiu collegas šį reikalą visokeriopai paremti. (Adr. J. Gliaudys, 17600 Lindsay ave. Detroit 19, Mich., U. S. A.).

Buvę įvairiuose kraštuose L.T.T.D. Centro V. įgaliotiniai, dabar vadinami L.T.D.U. įgaliotiniais, tose pačiose pareigose. Jiems siunčiamas šis atsisaukimas su prašymu patalpinti jį vietinėj spaudoj ir pagyvinti bei paremti visą organizacinį reikalą.

Dr. Br. Kalvaitis
L.T.D.U. Centro Valdybos vardu

RAGINA STOTI Į PROFESINES SAJUNGAS

Profesinių Sąjungų (Unijų) pareigūnai IV.12 d. susirinkime nusprendė raginti visas unijas aktyviai veikti ir raginti "naujuosius australus" tuoj pat stoti į unijas nariais.

Šis susirinkimas buvo sušauktas Profesijos ir Darbo Tarybos gavus pranešimų, kad kai kurie "n.australai" atsisakė stoti į unijas nariais.

Buvo taip pat nuspręsta, kad jeigu kurios unijos susiduria su sunkumais dėl priėmimo "n.australy" nariais, tuo atveju turi būti kreipiamasi į Darbo ir Tautinės Tarnybos Departamentą.

Taip pat konstatuota, kad Imigr. D-to leidžiamas laikraštis "New Australian" ragintų ateivius tapti profesinių sąjungų nariais.

Iš savo pusės turime pridurti, kad didžiąja dalimi čia kaltos pačios profesinės sąjungos, kurios daug kur arba visai "n.australy" nepriima savo nariais (angliakasių, Melbourne dažytojų ir kt.), arba traktuoja "n.australus" kaip antros eilės narius, neleisdamos mokėti jiems tokį pat atlyginimą, koki gautų australai, dirbdami tą patį darbą.

I N C I D E N T A S

BALTIJOS JUROJERUSAI NUŠOVĖ JAV LĒKTUVĄ. PANI-
KA MUNCHENE.

JAV lėktuvas šeštadienį, balandžio 8 d., išskridęs iš Wiesbadeno (Vokietija) Baltijos jūros rajone. Lėktuvo igula susidėjo iš 10 asmenų.

Kaip pranešama iš JAV oficialių šaltinių, lėktuvas skrido iš Wiesbadeno į Kopenhagą, mokykymo tikslais.

Rusų TASSo agentūra praneša, kad JAV karo lėktuvas apšaudė Sovietų lėktuvus virš Latvijos teritorijos balandžio 8 d., dėl ko rusai taip pat buvo priversti atsakyti ugnimi.

Nutrūkus ryšiui su lėktuvo igula, tuoj pat buvo pradėtas intensyvus ieškojimas. JAV 35 lėktuvai ir Danijos bei Švedijos laivai išvyko ieškoti dingusio lėktuvo.

Lėktuvams įsakyta laikytis 20 mylių atstu nuo Sovietų okupuotų kraštų teritorijos.

Bornholmas, ties kuriuo rusai apšaudė amerikiečių lėktuvą, yra apie 300 mylių atstu nuo Latvijos teritorijos.

Danijoje, ryšy su šiuo incidentu buvo pareikšta, kad dingusio lėktuvo ieškojimas yra taip pat pretekstas stebėti rusų vykdomus Baltijos jūroje manevrus. Atsakydamas į tokius gandus, JAV aviacijos atstovas pareiškė: "Mes galime skraidyti virš Baltijos, kiek tik mums patinka. Mes neprivalome prašyti kieno nors leidimo."

Rusų versija dėl incidento.

Apie susišaudymo incidentą TASS oficialiai pranešė balandžio 12 d.

TASS'as praneša, kad Rusija pasiuntusi protesto notą J.A.V. vyriausybei, kaltindama jas, kad balandžio 8 d. Amerikos lėktuvas išskridęs į Rusijos teritoriją prie Liepojos, Latvijoje.

"Tuoj po to pakilo Sovietų naikintojai, - rašoma notoje, - ir pareikalavo, kad lėktuvas nusileistų.

"Tačiau Amerikos lėktuvas reikalavimo nepaklausė ir ati-

dengė ugnį į sovietų lėktuvus.

"Rusų naikintojai taip pat atidengė ugnį, po ko amerikiečių lėktuvus pasuko atgal į jūrą ir išnyko."

"Amerikos lėktuvas buvęs skraidančiųjų tvirtovių tipo ir pažeidė Sovietų teritoriją, iškrisdamas 13 mylių."

Amerikiečių gi aviacijos pareigūnas Wiesbadene pareiškė, kad lėktuvas skrido iš Wiesbadeno į Kopenhagą mokymo tikslais ir visai nebuvo ginkluotas.

"Parako statinė"

"The Advertiser" (Adelaide) korespondentas iš Europos praneša, kad šis incidentas gali turėti labai rimtas pasekas rusų-amerikiečių santykiuose, nes Baltija yra viena iš pačių pavojingiausių "parako statinių", kuri kiekvienu momentu galinti užsiliepsnoti. Net jeigu šis konfliktas bus sprendžiamas vien diplomatinio keliu, įtempimas Europoje neišvengiamai didėsias.

Liepcija yra visiškai slapta Sovietų jūrų laivyno bazė ir čia įrengti didžiuliai įtvirtinimai po antrojo pasaulinio karo. Čia stovi stiprios Sovietų karo laivyno pajėgos.

Vienas švedų laikraštis pavadino šią sritį "rusų širšių lizdu".

Danų laikraštis "Information" pareiškė, kad JAV didžiulės pastangos rasti dingusį lėktuvą paaiškinamos tik tuo, kad lėktuvus vežęs nepaprastos svarbos slaptus dalykus.

TASSo korespondentas Stockholme pažymi, kad JAV pažeidusios Danijos integralumą. Esą amerikiečiai okupavę Kastrup'o aerodromą Kopenhagoje. Amerikos lėktuvams taip pat leista skraidyti virš Švedijos teritorijos net strategiskai svarbiuose punktuose.

VAŠINGTONAS, IV.11.

Valstybės Departamentas patvirtina, kad Rusija įteikusi notą dėl pažeidimo jos teritorijos ir patvirtina, kad Amerikos lėktuvas buvęs apsaudytas. Atsakingas valdžios pareigūnas pareiškęs, kad Valstybės ir Gynybos departamentai lavę parėdymą šį incidentą ištirti.

TASS'o versija, kad incidentas įvyko prie Liepojos, Latvijos teritorijoje, iškelia Latvijos (taip pat Lietuvos ir Estijos. Red.) tarptautinio statuso klausimą.

Sovietų Sąjunga okupavo Latviją 1940 metais ir įjungė ją į savo teritoriją, bet JAV niekada nepripažinusios Latvijos kaip Sovietų Rusijos teritorija.

Pastebima, kad dingusiojo lėktuvo igula susidejo daugumoje iš aukštos kvalifikacijos specialistų, jų tarpe 3 elektronų

specialistai.

LONDONAS, IV.13.

Ryšy su šiuo incidentu Londono sluoksniuose pareiškama, kad vargiai dėl to bus pagilinta krizė.

Tačiau paslaptingas lėktuvo dingimas atkreipė pasaulio dėmesį į kitą dalyką, būtent, kad Sovietų Rusija esanti pastčiusi milžinišką "Baltijos pylimą" apie 160 km išilgai Baltijos krantus, su visa eile įtvirtinimų, aprūpintų pačiais moderniausiais ginklais. Be kitų vietų, pažymima, kad Klaipėdos uoste, Lietuvoje, yra povandeninių laivų bazė, kur stovi per 200 povandeninių laivų.

VAŠINGTONAS, IV.13.

Amerikos oficialiuose sluoksniuose pareiškama, kad Rusijos protestas yra tik priemonė pridengti neginkluoto Amerikos lėktuvo nušovimą. Korespondentas iš Vašingtono praneša, kad incidentas "nepakėlęs šaltojo karo temperatūros nė vienu laipsniu."

LONDONAS, IV.14 d.

"Daily Express" korespondentas praneša iš Muencheno, kad ryšy su pranešimu apie oro incidentą virš Latvijos teritorijos ir kad netoli Čekoslovakijos sienos pastebėtos skraidančios "lėkštės", Muenchene kilo didelė panika.

Verkiančios moterys ir vaikai puolė prie mašinų, krovėsi savo mantą ir dūmė Alpių link. Tik po kurio laiko begantieji apsiramino, kai oficialiai buvo pranešta, kad jokio karo nėra.

Nežiūrint to, visoje Vokietijoje dideja baimė ryšy su Baltijos incidentu. Dauguma vokiečių mano, kad dingęs amerikiečių lėktuvas turėjęs tikslą ištirti vykstančius arti Bornholmo salos Sovietų karo manevrus.

TASSO pranešimu, Sovietų lakūnai, apšaudę amerikiečių lėktuvą apdovanoti ordenais už "puikų pareigų atlikimą".

NEW YORK, IV.14

"šiltėjančio" karo atmosferos paveiktas, JAV karo ministris paprašė tuoj pat skirti papildomai 500 mil. dolerių ginklavimosi reikalams.

Mes atpasakojome šį incidentą kiek plačiau dėl to, kad, viena, jis vyksta šalia mūsų Tėvynės ir bent truputį leidžia išžiūreti tikrą dalykų padetį. O ta padėtis - "parako statinė",

kuri gali suliepsnoti kiekvienu momentu; antra, panika Munchene ir Vokietijoje apskritai rodo, kokia įtempta atmosfera Europoje ir kad visi laukia kiekvienu momentu galinčio prasidėti trečiojo pasaulinio karo.

Nėra abejonės, kad amerikiečių lėktuvas buvo nušautas.

Tuo tarpu dar nebuvo žinios, ką atsakė Vašingtonas į Maskvos notą, tačiau nėra abejonės, šį kartą vargiai ar tektų laukti ko nors nepaprasto.

PASIRUOŠIMAS BERLYNE

Amerikiečių, britų ir prancūzų kariniai daliniai daro pratimus pasiruošti įvyksiančiam komunistų jaunimo demonstracijos dienai gegužės mėnesį, kad kokie nors netikėtumai neužkluptų nepasiruošusių.

Berlyno Vakarų zonų gyventojai, antikomunistai, ruošiasi tą dieną okupuoti Reichstagą, kuris yra tik apie 100 metrų nuo Unter den Linden gatvės Britų zonoje, kuria pražygiuos komunistų demonstrantai.

GINKIAI SIAMUI

JAV vyriausybė paskyrė 10 mil. dol. sumoje ginklų Siamui, siekdama tuo sustiprinti jo atsparumą prieš komunizmo invaziją.

RUSAI GINKLUOJA KINIJĄ.

Kinijos tautinės vyriausybės atstovas pranešė Jungtinėms Tautoms (UN), kad rusai pristatė Kinijos komunistams didelius kiekius lėktuvų kartu su personalu: lakūnais bei mechanikais.

ROKOSOVSKIS VEIKIA

Sovietinis maršalas Rokosovskis, kuris, kaip žinome, dabar tvarko Lenkijos kariuomenės reikalus, Lenkijos kariuomenės šventės proga išleido įsakymą kariuomenei, kuriame nurodo, kad Lenkijos armija turinti mokytis tik iš sovietų karininkų ir jų patyrimo. Maršalas įsako prilyginti Lenkijos armijos karių ir ypač politinių lygių ligi raudonosios armijos. Yra žinių, kad Rokosovskis ruošiasi išleisti dar vieną naują patvarkymą, kuriuo iš Lenkijos karių kepurė būsiančios pašalintos dabartinės kokardos su Lenkijos baltuoju ereliu. Erelio vietoje busianti įvesta raudona rusiška penkiakampė žvaigždė. Panašiai jau esą padaryta Rumunijoje. Ar visa tai sustiprins lenkų meilę okupantams - daugiau negu abejotina.

Paraišteje

rašo R. MARIUS

Tai buvo prieš kokią trejetą savaitių. Sėdėjau sekmadienio popietę savo kambarėlyje, rūkiau Capstan'ą ir klausiausi radijo transliacijos iš Melbourne: "Music for the People", atseit, "muzikos liaudžiai".

Tą popietę tas koncertas buvo truputį nekasdieniškas: asmeniniai jo klausėsi Australijos imigracijos ministeris Mr. Holt, Viktorijos premjeras ir eilė kitų didelių ir garsių ponų. Ir patys programos išpildytojai buvo truputį nekasdieniški: dalyvavo visa eilė "naujųjų australų" - europiečių menininkų, kuriuos sudarė net keletas latvių solistų ir latvių vyrų choras. Taigi, Melbourne ir visos Australijos žmonės turejo progos pažinti Europos meną išties per latviškas gerkles.

Apsirinka skaitytojas, manydamas, kad tiesiog įpratimu virtusiu lietuvišku kuklumu pradėsiu keikti brolius latvius. Jie puikūs vyrai! Jų kolonija Melbourne tesiekia 300, o vis dėlto sudarė vyrų chorą ir, taip sakant, neapsikiaulino! Melbourne jų, berods, nė vieno solisto nėra, o ta proga susigabeno bene šešis, kurie prie mikrofono traukė ir arijas ir liaudies dainas.

Lietuviai tuo metu, matyt, miegojo?!

Streikavo virš dviejų savaitių Adelaidės gelžkelio dirbtuvėse viena metalo apdirbimo specialistų unija, nes tose dirbtuvėse kaip specialistai dirbo net du pabaltiečiai. Streikavo ir visomis triūbomis triūbijo, kad tai jokia rasinė diskriminacija! (?). Pagaliau streikas baigėsi (kaip teko nugirsti, tie du pabaltiečiai tedirba lygiai tą patį darbą, tik jau už nekvalifikuoto darbininko atlyginimą), triukšmas nutilo. Tačiau prieš keletą dienų unijų vadovai ir vel sukrucho: net 28 pabaltiečiai tose dirbtuvėse atsisakė likti unijų nariais.

Juk ir biblijoje buvo rašoma: dantis už danti, akis už aki.

Ta pačia proga: ar nevertėtų kam nors pagalvoti ir patyrinti sąlygas suorganizuoti kokią nors tarptautinę "naujųjų australų" darbo uniją? Lozungas "Vienybėje galybė", rodo, dar nebankrutavo!

SKELBIMAI
PRANEŠIMAI
INFORMACIJOS

MUSŲ RĖMĖJAI

Mums paramos atsiuntė -
V. Ratkevičius . . . 2/0
A. Rentienė 4/0
V. Ribčiauskas . . . 5/0
B. Sarkytė 10/6
A. Bačiulis 5/0

Visiems mūsų bičiuliams
nuoširdžiai dekojame.

Prašomi atsiliiepti
Ona ir Povilas
R I Š K A I,
gyvenantieji Viktorijoje.
Rašyti: Adomas Laukaitis
130 Bowen St. City
Brisbane, Q-ld

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Aug. Ringiui - Herlito žodyną ir knygas iš USA užsakėme. Gavę Jums išsiųsime. Tai truks apie 2 mėnesių.

P. Kulikauskui - Jūsų toks ilgas tylėjimas negaunant laikraščio nepateisinamas. Negavus laikraščio normaliu laiku, reikia tuoj pat rašyti redakcijai, tada siunčiame papildomai. Dabar gi jau neturime visų pirmųjų numerių. Jūsų laiško dėl adreso pakeitimo neturime ir laikraštis visą laiką siunčiamas senuoju adresu.

J. Žitkevičienei - Apie Jūsų užsakytą Schv. Gmuendo stovykloje Lietuvių kalbos vadovą mes pranešime leidejui. Manome, kad šis reikalas bus sutvarkytas.

=====

Pirmasis vaikų laikraštis lietuviškame pasaulyje

E G L U T Ė.

Eina kas mėnuo, redaguojamas Vytės Nemunėlio. Daug gražių skaitymų, iliustracijų mūsų mažiesiems. Kaina Australijoje £1.15.0
Užsisakyti galima per AUSTRALIJOS LIETUVI.

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 39 - 1950 m. balandžio 17 d.

LIETUVOS ISTORIJOS PRENUMERATORIAMS

1. V i s i Lietuvos Istorijos prenumeratorių sąrašai yra išsiųsti į Vokietiją "Patrios" leidyklai. Istoriją gaus kiekvienas prenumeratorius tiesioginiai arba, kurie prašė, per AL Redakciją.
2. Išsiuntus sąrašus į Vokietiją, adresų pakeisti jau negalime. Dėl to kiekvienas prenumeratorius, kuris pakeičia adresą, pašte turi užpildyti atitinkamą pareiškimą, kad visa korespondencija jam būtų dasiūsta į naująją gyvenamąją vietą. Pareikimams blankai gaunami kiekviename pašte.
3. Redakcija nesiima atsakomybės, jei dėl adreso pakeitimo ir nesutvarkymo Istorija būtų negauta.
4. Gavę pranešimą iš "Patrios" apie išsiuntimą, paskelbsime A. Lietuvoje.

PER "AUSTRALIJOS LIETUVIO" Redakciją galima užsisakyti šią lietuvišką spaudą:

1. ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS, turiningas Argentinos lietuvių laikraštis, 8 psl., didelio formato. Duoda labai plačią informaciją vietos lietuvių gyvenimo. Eina jau 20 metų. Kaina Australijoje £1.10.0 metams.
2. NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, Kanados lietuvių savaitinis laikraštis. Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba. 8 psl., didelio formato, turiningas. Kaina metams £2.10.0
3. KELEIVIS, Amerikos lietuvių pažangios minties savaitraštis, eina jau 45 metus. Plati informacija apie vietos lietuvių gyvenimą. 8 psl. didelio formato. Kaina metams £1.15.0.
4. BRITANIJOS LIETUVIS, savaitinis lietuvių laikraštis Anglijoje. Nuo sausio 1 d. leidžiamas 6 psl. Plati informacija. Kaina metams £2.5.0.
5. L I E T U V I S, vienintelis lietuvių laikraštis Vokietijoje. Leidžiamas 6-8 psl. kas savaitę. Įvairus ir turiningas. Kaina 5 šil. mėnesiui. Patogiausia užsisakyti 3 mėnesiams.

Užsakymus siųsti:
 AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., W. Hindmarsh, ADELAIDE, SA

=====

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 40 - 1950 m. balandžio 17 d.

Lietuvių Kultūros Fondas Australijoje

SKELBIA KNYGŲ AUKOJIMO VAJŲ

Tautiečiai ir Tautietės, kas turite nenaudojamas knygas, aukokite jas Lietuvių Kultūros Fondo bibliotekai, tuo būdu knygą padarydami prieinamą kiekvienam lietuviui Australijoje bei Naujojoje Zelandijoje.

Knygas siųskite šiuo adresu (LKF Apyg. V-bos Spaudos vedėjui): Mr. J. Glušauskas, 35 Cator St., W. Hindmarsh, Adelaide, SA

LKF Apyg. Valdyba

DĖMESIO !

DĖMESIO !

Švediškoji rašomoji mašinėlė
H A L D A,

žinoma ir išbandyta viso pasaulio biuruose gaunama grynais arba išsimokėjimui.

Taip pat vartotos mašinėlės, Roneo rotatoriai ir visos kitos biuro reikmenys.

Kreiptis (asmeniškai arba laišku): Mr. R. Maziliauskas
Office Equipppers Ltd.
69 Grenfell St.
ADELAIDE, SA

AUSTRALIJOS TEISININKAI !

Šių metų balandžio 22 d. 7 val. vakare Šv. Juozapo salėje (Pirie st.) iniciatorių grupė J. Kalvaitis, Plokštis, Stepanas ir V. Požėla šaukia steigiamąjį Australijos lietuvių teisininkų susirinkimą steigti Lietuvos Teisininkų Draugijos Užsienyje Australijos Skyriui.

Prašomi visi collegos teisininkai patys atvykti ir paraginti kitus teisininkus ateiti į susirinkimą.

Ne tik skaityti, bet ir PRENUMERUOTI reikia lietuvišką laikraštį. Tik visų pastangomis gali liet. spauda išsilaikyti.

NAUJAI GAVOME ŠIAS KNYGAS:

1. Viktoras Gailius - VOKIŠKAI-LIETUVIŠKAS ŽODYNAS, 1181 psl. . £ 1.11.0
  2. Vytautas Nemunėlis - MAŽOJI ABĖCĖLĖ, iliustr. J. Vaičaitis, 32 psl., spalv. iliustracijos. Įrišta 4/3
  3. TREMTIES METAI, Lietuvių rašytojų metraštis, 157-1947 Lietuvių knygos keturių šimtų metų sukakčiai paminėti, 607 psl., ir. £ 1.11.0
  4. K. Pelėkis - GENOCIDĖ, Lietuvos triguba tragedija, anglų kalba, gausiai dokumentuota ir iliustruota, 286 psl. 15/6
  5. Vincas Jonikas - PAKELEIVIAI, lyrika, 111 psl. 6/3
- Užsakymus siųsti AUSTRALIJOS LIETUVIUI

Šių knygų, kurios buvo paskelbtos anksčiau (AL 6 Nr) jau neturime:

N. Mazalaitė - LEGENDOS APIE ILGESĮ; VIDURINIŲ AMŽIŲ ISTORIJA; Liudas Dovydenas - ŽMONĖS ANT VIEŠKELIO; Vydūnas - BHAGAVAD GITA; Bendorius - EUROPOS GEOGRAFIJA; APUOKAS.

LIETUVOS ISTORIJA NAUJAI UŽSI-SAKĖ:

121. J. Mockūnas, ...	£1.12.0
122. J. Sirutis	"1.12.0
123. Pr. Puzdešris . . .	"1.12.0
124. M. Nakutis	"1.12.0
125. M. Zinkus	"1.12.0
126. Jonas Grabauskas .	"1.12.0
127. L. Venslovas	"1.12.0
128. Mot. Janušauskas .	"1.12.0
129. Pov. Lukošiušas . .	"1.12.0
130. Jurg. Paškauskas .	"1.12.0
131. Jan. Kairiūkštienė .	"1.12.0
132. J. Aleksandravičius	"1.12.0
133. Br. Navickas	"1.12.0
134. Jon. Gaigalas (N.Z.)	"1.12.0

Prenumerata dar priimama.

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA NAUJAI
atsisake:

216. J. Sirutis. . . .	£0.15.0
217. P. Koudelka	"0.15.0
218. M. Zinkus	"0.15.0
219. Pov. Lukošiušas . .	"0.15.0
220. Jan. Kairiūkštienė	"0.15.0
221. A. Bačiulis	"0.15.0
222. Br. Navikas	"0.15.0
223. J. Balbata	"0.15.0
Prenumerata priima ir toliau.	

LIETUVIŲ TAUTOS FONDUI AUKU

atsiunte:	
Leonardas Karvelis . .	£0.18.6
A. Kaminskas	"0.12.0
Viso	£1.10.6

